

BÖLÜM 26

BİFURKASYON LEZYONLARI TEDAVİSİNDE UZMAN GÖRÜŞÜ VE GELECEKTEKİ BEKLENTİLER

Mehmet ERTÜRK

Koroner bifurkasyon lezyonları (KBL) kompleks anatomisi ve teknik zorlukları nedeniyle optimal tedavi stratejilerinin günümüzde halen tartışılmaya devam edildiği önemli bir hastalık grubunu oluşturmaktadır. Son yıllarda giderek artan operatör tecrübesi yanı sıra perkütan koroner girişim (PKG) esnasında kullanılan malzeme ve stent teknolojilerindeki ilerleme ile özelleşmiş ekipmanların klinik pratikte kullanıma girmesi ve yeni tekniklerin optimal kullanılması neticesinde stentleme başarısında artan iyileşme oranları izlenmektedir (Şekil 26.1).

KBL tedavisinde, deneyimli operatörler tarafından yapılan PKG'lerde yüksek işlem başarısı ve uzun dönem kabul edilebilir klinik sonuçlara ulaşmak mümkündür. İlk olarak işlem öncesinde hangi hasta grubuna PKG uygulanması gerektiği ve uygulanacak prosedürün seçimi ile kullanılacak malzeme konusunda ilk değerlendirme yapmak çok önemlidir. Gerçek olmayan KBL'lerde provizyonel yan dal (YD) stentleme ile bir çok vakada başarılı sonuçlar alınacağı gibi gerçek kompleks

olmayan bifurkasyon lezyona sahip hastalarda bile provizyonel işlemin sonuçları yüz güldürücü olacaktır. Ne var ki, planlı 2- stent stratejisi gereken hasta grubu yine de azımsanmayacak sayıda olacaktır. KBL ile ilgilenen operatörlerin gereğinde birden fazla teknik konusunda deneyimli olması ve her hastaya özgü tedavinin bireyselleştirilerek uygulanması gerekliliği önem kazanmaktadır. Provizyonel stentleme sonrasında bail-out olarak 2-stent gerekliliği olabileceği de unutulmamalıdır. Ayrıca planlı 2-stent yaklaşımı durumunda bile niyetlenen tekniğin işlem esnasında değişebileceği göz anına alınarak işleme başlanmalıdır.

Son yıllarda yapılan önemli randomize klinik çalışmalar veya metaanalizler gösterdi ki bazı 2-stent teknikleri ve bazı prosedürel aşamalar KBL stentleme açısından oldukça önem kazanmaktadır. Özellikle double kissing (DK) crush çalışmaları ile sol ana koroner arter (LMCA) bifurkasyon lezyonu olan hastalarda DK crush stentleme tekniği provizyonel stentlemeye üstün bulunmuştur. Bu